

Życiorys i kult św. Anny

Pismo św. nie przekazało o św. Annie żadnej wzmianki. Dlatego podstawowe wiadomości na temat jej życia czerpiemy z tzw. apokryfów. Są to pisma, których Kościół nie uznaje wprawdzie za natchnione, ale nie odmawia im pewnej wartości. W najstarszych z nich mogą bowiem znajdować się pewne elementy prawdy przekazywane przez ustną tradycję Kościoła.

Z apokryfów – głównie z Protoewangelii Jakuba i Ewangelii Pseudo-Mateusza – dowiadujemy się więc, że Anna pochodziła z Betlejem, z pokolenia Lewiego. Jej rodzice – Natan i Maria – nie posiadali ziemskich dóbr, lecz byli cnotliwi i sprawiedliwi, i żyli w bojaźni Bożej, pełniąc dobre uczynki. Od nich to Anna otrzymała staranne wychowanie, pogłębiane przez służbę w świątyni jerozolimskiej.

W wieku 24 lat miała poślubić Joachima, który mieszkał w Nazarecie i należał do rodu Dawida. W taki to sposób przyszła Matka Jezusa Chrystusa, Maryja, pochodziła jednocześnie z rodu kapłańskiego i królewskiego.

Joachim i Anna przykładnie kroczyli drogą pobożności i zaufania Bogu we wszystkim. Cechowała ich wiara, pobożność, dobroć, mądrość, posłuszeństwo wobec Bożych nakazów, a także gorliwość w modlitwie. Jednak bardzo długo, bo przez 20 lat, pozostawali bezdzietni i z tego powodu spotykało ich wiele upokorzeń. Brak potomstwa Żydzi uważali za hańbę i karę Bożą. Gdy pewnego dnia kapłan nie przyjął ofiary Joachima, wytykając mu brak potomstwa, Joachim postanowił nie wrócić do Anny. Wyszedł w góry, gdzie pościł przez 40 dni i 40 nocy, podczas gdy jego żona – nie wiedząc, gdzie on jest – opłakiwała swoje wdowieństwo.

Pewnego dnia Anna udała się do ogrodu. Kiedy podniosła oczy w niebo i zobaczyła gniazdo wróbli na drzewie laurowym, wypowiedziała błagalną modlitwę: „Panie, Boże wszechmogący, który obdarzyłeś potomstwem wszystkie stworzenia, zwierzęta dzikie i domowe, gady, ryby, ptaki i wszystko to cieszy się ze swego potomstwa, dlaczego mnie jedną odsunąłeś od daru twojej łaskawości? Ty wiesz, Panie, że od początku małżeństwa złożyłam ślub, iż jeżeli dasz mi syna lub córkę ofiaruję je tobie w twym świętym przybytku”. Wtedy ukazał jej się Anioł, który zapowiedział narodzenie dziecka i powrót Joachima.

Tak to wytrwała modlitwa Joachima i Anny została wysłuchana. Mając 45 lat Anna urodziła córeczkę, której na polecenie anioła nadano imię Maryja. Gdy Maryja podrosła, Anna wypełniła ślubowanie. Udała się z mężem Joachimem i córką Maryją do Jerozolimy, wprowadzili córkę do świątyni i poświęcili ją na służbę Boga. Maryja służąc w świątyni wzrastała w łasce i miłości Bożej. Pozostała tam aż do dwunastego roku życia, prześcigając wszystkie inne dziewczęta swoją pobożnością, znajomością Boskiego Prawa, w pokorze, w czystości i w każdej cnotcie.

W czternastym roku życia Maryja została poślubiona Józefowi. Według niektórych legendarnych przekazów, krótko potem zmarł mąż Anny – Joachim. Anna zaś żyła z Maryją i Józefem w Nazarecie i dożyła 80 lat. Gdy zbliżał się jej koniec, Jezus, Maryja i Józef nie odstępowali od jej łoża. Gdy przyszła godzina śmierci pożegnała się z najbliższymi, poleciła Bogu swego ducha i zasnęła w Panu przy błogosławieństwie Jezusa i przy modlitwie Maryi i Józefa. Ciało jej pochowano blisko ciała św. Joachima w Dolinie Jozafata.

Kult św. Anny

Kult św. Anny rozwijał się w Kościele bardzo szybko wraz z rozwojem kultu Matki Bożej i był znany już we wczesnym okresie chrześcijaństwa.

Już w IV-V wieku w Jerozolimie, opodal sadzawki Betsaida, powstała niewielka świątynia gdzie według podania ma się znajdować także grób Świętej. W VI wieku w Konstantynopolu wzniesiono kościół pod jej wezwaniem.

Na Zachodzie przejawy kultu św. Anny pojawiają się w VIII wieku. Pierwszy klasztor ku jej czci stanął w 701 r. we Floriac koło Rouen, do którego przeniesiono ze Wschodu relikwie św. Anny.

Z tego okresu pochodzi też najstarszy wizerunek św. Anny, znajdujący się w rzymskiej świątyni Santa Maria Antiqua, a także inny, który można zobaczyć w jednym z kościołów w Neapolu.

Znany jest też odkryty przez polskich archeologów w Faras – stolicy legendarnego afrykańskiego królestwa Nubii – fresk przedstawiający św. Annę, pochodzący z VIII wieku. Fresk przedstawia św. Annę w geście nakazującym milczenie. Przypuszczalnie ma on ukazywać godną milczenia tajemnicę misji jej córki – Maryi, bowiem nad głową Anny i z prawej strony znajduje się grecki napis: „Anna, Matka Bogurodzicy”.

Jednak szczególny rozwój kultu św. Anny przypadł na stulecie XIII i XIV, a związany był z wyprawami krzyżowymi.

Święta ma na świecie liczne sanktuaria, do których przybywają corocznie rzesze pątników, m.in. w Düren, w miejscowościach o nazwie Annaberg w Saksonii, Westfalii, Austrii, a także w Auray we Francji i Beaupré w Kanadzie. Na całym świecie istnieje kilkaset kościołów pod jej wezwaniem.

Św. Anna cieszyła się – i nadal cieszy – szczególną czcią także w naszym kraju. Święta ma w Polsce kilkanaście sanktuariów, wśród których najbardziej znane jest sanktuarium na Górze Świętej Anny. Znajduje się w nim cudowna figura przedstawiająca św. Annę piastującą dwoje dzieci: Maryję i Jezusa, dlatego powszechnie nazywana jest Świętą Anną Samotrzecią – co można tłumaczyć „we troje”. Figura ta doczekała się chwały uroczystej koronacji koronami papieskimi w dniu 14 września 1910 r.

Św. Anna, wraz z bł. Bronisławą i bł. Czesławem, jest główną patronką Diecezji Opolskiej. Stąd jej liturgiczne wspomnienie w dniu 26 lipca obchodzone jest w naszej diecezji w randze uroczystości. W Diecezji Opolskiej św. Anna patronuje nie tylko dwóm znanym Sanktuarium: na Górze Świętej Anny i w Oleśnie, ale także licznym parafiom i kościołom, m.in. w Opolu-Chmielowicach, Krzyżanowicach, Czarnowasach, Gogolinie, Jakubowicach, Chałupkach, Gamowie, Dębskiej Kuźni, Maciejowicach, Niemysłowie, Wiechowicach, Golczowicach, Nysie i Otmuchowie.

Liturgiczny obchód ku czci św. Anny i św. Joachima

Liturgiczny obchód ku czci rodziców Maryi pojawił się najpierw na Wschodzie. Wprowadził go w 710 r. cesarz Justynian II pod tytułem Poczucie św. Anny. Wspomnienie obchodzono w różnych dniach, łącznie (św. Joachima i św. Anny) lub oddzielnie. Na Zachodzie wprowadzono je późno. W Neapolu jest znane w wieku X. Papież Urban VI bullą *Splendor aeternae gloriae* z 21 czerwca 1378 r. zezwolił na obchodzenie tego święta w Anglii.

Papież Juliusz II w 1522 r. rozszerzył je na cały Kościół i wyznaczył na 20 marca. Z kolei papież Paweł V zniósł to święto w 1568 r., opierając swoją decyzję na tym, że o rodzicach Maryi z ksiąg Pisma świętego nic nie wiemy. Przeważała jednak opinia, że należy im się szczególna cześć, choćby imiona ich były tylko umowne.

Dlatego papież Grzegorz XIII w 1584 r. przywrócił święto Joachima i Anny, wyznaczając na obchód ich dorocznej pamiątki dzień 26 lipca. Papież św. Pius X w 1911 roku wprowadził osobny dzień święta św. Joachima na 16 sierpnia. Św. Anna miała nadal swoje święto dnia 26 lipca. Reforma kalendarza liturgicznego z roku 1969 ponownie złączyła wspomnienie św. Joachima i św. Anny na dzień 26 lipca, jako wspomnienie obowiązkowe.

Imię Anna

Imię Anna (hebr. *hannāh* znaczy „łaska”), jest jednym z najpopularniejszych imion w Polsce. W ikonografii św. Anna ukazywana jest najczęściej z Najświętszą Marią Panną jako dziewczynką lub jako tzw. św. Anna Samotrzecia z Maryją i małym Jezusem, albo też z książką – symbolem nauki i wychowania. Jest ona patronką małżeństw, matek, kobiet rodzących, wdów, żeglarzy, ubogich oraz szkół chrześcijańskich. Jest wzywana w modlitwie o deszcz, o poprawę pogody, o znalezienie rzeczy zgubionych.

Czego uczą nas dzisiaj Święci Joachim i Anna?

Kościół w osobie świętych Joachima i Anny, szczęśliwych rodziców Matki Bożej, proponuje pewien ideał życia, przykład zdrowych obyczajów i rodzinnych relacji. Daje nam ich jako wzór do naśladowania w dobrym i odpowiedzialnym wypełnianiu obowiązków swego stanu, swego powołania. Podkreśla ich wierność Bogu i nakazom Prawa. Pokazuje nam ich jako tych, którzy mimo napotykanym w życiu trudności, cierpień i upokorzeń trwają wiernie przy Bogu, pełniąc Jego wolę.

Święci Małżonkowie uczą nas także głębokiej wiary oraz wytrwałej i ufnej modlitwy, gdyż wytrwała modlitwa i nieustępliwość w proszeniu Boga jest objawem zawierzenia się Bożej Opatrzności. Swoim przykładem zachęcają nas do tego, by w przeżywanych trudnościach nie poddawać się zniechęceniu i zgorzknieniu, ale na modlitwie powierzać siebie Bogu i oddawać Mu swoje troski. Więcej, nie zrażać się i nie tracić nadziei nawet wtedy, gdy Bóg nie wysłuchuje natychmiast naszych prośb. Bóg wie co jest dla nas dobre i czego nam rzeczywiście potrzeba. Czasem daje to, o co prosimy, a czasem inną łaskę, o której wie, że będzie dla nas bardziej pożyteczna.

Przez wszystkie stulecia św. Anna uchodziła za wzór wychowania dzieci dla Boga. Artyści zwykle pokazują ją jako starą matkę siedzącą na tronie, trzymającą na kolanach Jezusa i stojącą obok nich Maryją. Albo też jako matkę trzymającą na jednym ręku Maryję, a na drugim Jezusa. Motyw ten ukazuje istotną rolę babci w wychowaniu młodego pokolenia. Pokazuje też prawdziwą miłość, która wyraża się w trosce o takie kształtowanie dzieci, by wyrosły na pracowitych, dobrych i odpowiedzialnych ludzi, którzy nie tylko w dzieciństwie, ale i w swoim dorosłym życiu, strzec będą depozytu wiary. Jej przykład stanowi zachętę dla rodzin, by były miejscem spotkania z Bogiem, miejscem przekazywania chrześcijańskich wartości i ogniskiem wzajemnej miłości.

Pozdrowienie św. Anny

Bądź pozdrowiona, o święta matko Anno,
ze świętym Joachimem
i Twoim całym świętym rodem!
Błogosławieństwo Boże jest z Tobą.
Błogosławiony jest
owoc żywota Twojego, Maryja,
Matka naszego Pana Jezusa Chrystusa, którą poczęłaś i porodziłaś.
O święta Anno, matko Bożej Rodzicielki,
proś za nas ubogich grzeszników,
teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

Oprac. na podstawie:

http://www.sluzebniczki.pl/news.wspomnienie_patronki_provincji_zwiastowania_nmp,261.html

<http://swanna.com.pl/sw-anna-babcia-pana-jezusa/>